اختلاف شهرداری و راه‌آهن درباره آزادسازی زمین ایستگاه قطار ادامه دارد

۲ منطقه تهران معطل یک توافق پولی مهم

شرق: حدود دو ماه قبل مسئولان راه‌آهن برای دومین‌بار به شورا و شهرداری تهران آمدند تا درباره حرف‌ها و توافقات سه سال قبل خود رایزنی و بررسی داشته باشند. در آن جلسه فارغ از اختلاف نظرهایی که به‌هیچ‌عنوان بوی تفاهم نمی‌دادند، قرار شد در مهلتی یک‌ماهه آخرین پیشنهادها درباره آزادسازی زمین‌های راه‌آهن تهران از سوی شهرداری و راه‌آهن تبادل شود اما گویا این جلسه چندساعته فقط وقت مدیران دولتی و شهری و مردم تهران را گرفته و تاکنون هیچ توافقی در کار نبوده است؛ چراکه رئیس شورای شهر تهران می‌گوید تاکنون توافقی حاصل نشده و به این زودی‌ها هم نمی‌شود.

مهدی چمران، رئیس شورای شهر تهران، دراین‌باره به «شرق» گفت: هنوز به تفاهم پولی نرسیده‌اند و همان مشکل قبلی که درباره تفاهم مالی بود، وجود دارد. البته در این مدت مذاکراتی بوده است اما هنوز به اشتراک نظر نرسیده‌اند و برای این تفاهم زمان‌بندی هم وجود ندارد.

اقبال شاکری، عضو کمیسیون حمل‌ونقل و عمران شورای شهر هم دراین‌باره به «شرق» گفت: قرار بود در کمیسیون عمران مجدد این موضوع بررسی شود اما همه چیز کنار گذاشته شد و هنوز اتفاق و توافق رخ نداده است.

او با اشاره به برنامه یک‌ماهه برای بررسی موضوع گفت: عجیب است که چنین مسئله مهمی به هیچ شکلی حل نمی‌شود. به نظر من راه‌آهن باید همکاری بیشتری داشته باشد، آنها روی مبلغ تاکید دارند اما مسئله این است که اگر این زمین‌ها را به شهرداری بدهند، به اشخاص نداده و مردم بهره‌مند می‌شوند و تبدیل به فضای عمومی شهری می‌شود. در واقع از این جیب به آن جیب شده است اما مقداری بالا یا پایین‌تر به نفع مردم است. نباید بخشی فکر کرده و روی این مبلغ پافشاری کنند. او با بیان اینکه باید انصاف داشته باشیم چراکه راه‌آهن در این سال‌ها کمک زیادی به این دو منطقه داشته است، گفت: راه‌آهن در این مدت کارهای زیادی برای اتصال مسیرها و بازگشایی آنها و ساماندهی مسیرها و این محدوده داشته است اما به‌هیچ‌وجه ساخت‌وسازی هم صورت نگرفته است تا تعیین تکلیف شود. به نظر من شورا باید مجدد وارد موضوع شود چراکه هر بار موضوع را رها کرده موضوع روی زمین مانده و کارهایی که شورا رأسا اقدام کرده است برطرف شده است. باید دوباره بخواهیم که وارد شویم و بالاخره به نتیجه برسیم.

معضلات قدیمی و جدید گریبان‌گیر مردم

حتی اگر از ماجرای تقدم و تأخر این موضوع اول مردم در محدوده امروزی مناطق ۱۷ و ۱۸ بوده‌اند و بعد راه‌آهن با آن اسب آهنی به میان خانه‌های آنها آمده یا مردم در روزهای بلاتکلیفی و بی‌برنامگی شهر به هر دلیلی ازجمله فقر و حاشیه‌نشینی، به حاشیه راه‌آهن و به قولی لب خط پناه برده‌اند بگذریم، نمی‌توان از دامنه سوابق از دیروز تا امروز بگذریم. نمی‌توان گفت همه آنچه امروز عارض مردم در مناطق ۱۷ و ۱۸ تهران است، فقط برای امروز است و سابقه چندده‌ای همجواری مردم و راه‌آهن را نادیده گرفت. همجواری‌ای که نه‌تنها آسایش و آرامشی در پی نداشته؛ بلکه سراسر ضرر و دلخوری بوده است. اگر امروز مسئولان راه‌آهن به دنبال حل موضوع هستند فقط به دلیل فشار اجتماعی اعتراض‌های مردمی نیست، بلکه آنها مدت‌هاست که خودشان هم درباره این تغییرات اصرار دارند اما همکاری مشترکی ایجاد نمی‌شود.

در آخرین جلسه‌ای که حدود دو ماه قبل در جلسه شورای شهر تهران تشکیل شد، تقریبا همه گروه‌های درگیر با راه‌آهن در مناطق ۱۷ و ۱۸ حضور داشتند و ابعاد مختلف این موضوع بررسی شد. مصطفی سلیمی، شهردار منطقه ۱۸ با بیان اینکه راه‌آهن اجازه ساماندهی به شهرداری منطقه ۱۸ نمی‌دهد گفت: مسئولان راه‌آهن در روند ساماندهی‌ها چندین‌بار حکم قضائی علیه شهرداری گرفته‌اند. وی با اشاره به اینکه بیشتر مسیرهای روگذر این منطقه هنوز یک‌مسیره هستند که گاه تردد شهروندان منجر به درگیری و ضدوخورد و جنجال‌های محلی می‌شود، ادامه داد: شبکه جمع‌آوری آب‌های سطحی با یکدیگر هماهنگ نیستند و باید کار عمرانی برای آنها انجام شود.

ابوالفضل قناعتی، عضو هیأت‌رئیسه شورای شهر تهران به دومین‌باربودن این جلسه و حضور مدیرعامل راه‌آهن در شورای چهارم اشاره کرد و گفت: امیدوارم این جلسه برای تعیین تکلیف باشد، نه اینکه هر عضوی یک نصیحتی کند. این نصیحت‌های ما برای مردم منطقه ۱۷ و ۱۸ نان و آب نمی‌شود و بهتر است به نتیجه نهایی برسیم. عبدالمقیم ناصحی، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای شهر هم با بیان اینکه منطقه ۱۸ میان دو خط راه‌آهن تهران - تبریز و تهران - اهواز قیچی شده است و مردم را با مشکلات زیادی مواجه کرده است - ازجمله آلودگی صوتی و آسیب‌های جانی و اجتماعی- گفت: علاوه بر آلودگی هوا و آلودگی صوتی و ترک‌هایی که بر خانه‌های مردم ایجاد شده است، اخیرا جت‌فن‌های تونل راه‌آهن اهالی منطقه را اذیت می‌کند و مهم‌تر اینکه داخل تونل راه‌آهن تبدیل به پاتوق معتادان شده است. مجتبی شاکری، عضو کمیسیون فرهنگی، نیز به مسئله فقر و مشکلات و آسیب‌های اجتماعی در مناطق ۱۷ و ۱۸ و املاک ریزدانه این محدوده اشاره کرد و گفت: برخی از آسیب‌دیدگان اجتماعی در این منطقه روشنایی معابر را از بین می‌برند و اموال عمومی را سرقت می‌کنند. به گفته اهالی در این نقطه حتی نیوجرسی‌ها را منهدم می‌کنند.

راه‌آهن در این مدت کارهای زیادی برای اتصال مسیرها و بازگشایی آنها و ساماندهی مسیرها و این محدوده داشته است اما به‌هیچ‌وجه ساخت‌وسازی هم صورت نگرفته است تا تعیین تکلیف شود. به نظر من شورا باید مجدد وارد موضوع شود چراکه هر بار موضوع را رها کرده موضوع روی زمین مانده و کارهایی که شورا رأسا اقدام کرده است برطرف شده است

حرف صریح پورسیدآقایی درباره منافع راه‌آهن

فارغ از هر حرفی که معمولا در شورا هست، مدیرعامل راه‌آهن در دومین حضور خود در شورای شهر تهران صحبت‌های صریحی داشت. او در مورد اظهاراتی که درباره ضرورت خروج راه‌آهن از داخل شهر مطرح می‌شود، گفت: در همه شهرهای بزرگ دنیا راه‌آهن داخل شهر است و چنین استدلالی برای خروج راه‌آهن پذیرفتنی و عاقلانه نیست. پورسیدآقایی با تأکید بر لزوم مکمل‌شدن ایستگاه‌های راه‌آهن و مترو گفت: باید خط سه مترو به صورت مستقیم به سکوهای راه‌آهن متصل شود؛ درحالی‌که امروز تنها یک ورودی در حیاط راه‌آهن در خط سه مترو در نظر گرفته شده است. در شهرری نیز باید ایستگاه راه‌آهن با خطوط یک و شش ایستگاه مکمل داشته باشد تا از این طریق تعامل مناسب بین بخش‌های مختلف حمل‌ونقل پایتخت برقرار شود. همچنین ایده‌ای برای احداث ایستگاهی در میدان آزادی داریم تا در این ایستگاه نیز راه‌آهن با مترو در خط چهار، یک ایستگاه مکمل داشته باشد.

پورسیدآقایی به معضلات مناطق ۱۷ و ۱۸ به دلیل وجود راه‌آهن اشاره کرد و گفت: زیرزمینی‌کردن خط تهران - تبریز در این مناطق کاری غیرکارشناسی بود، اما به دلیل ساخت تونل هزینه‌ای بالغ بر ۷۵۰ میلیارد تومان در سال ۹۳ داشت که به قیمت روز این هزینه‌ها هزارو ۲۰۰ میلیارد تومان برآورد شده است. در این مدت هم برای رفاه شهروندان تقاطع‌ها و دسترسی‌های محلی ایجاد شده است و ساخت دیواره‌های صوتی را نیز در برنامه داریم، ولی متأسفانه سیستم‌های اطفای حریق و چراغ‌ها هنوز اجرائی نشده است.

مدیرعامل راه‌آهن به جلسه مشترک دولت و شهرداری و شورا در اوایل تشکیل دولت یازدهم برای تعیین‌تکلیف این موضوع اشاره کرد و گفت: مقرر شد شهرداری متولی اجرای پروژه‌های عمرانی در این زمین‌ها شود. همچنین در این جلسه مصوب شد که این اراضی کارشناسی شوند و معادل آن زمین ما عوض یا وجوه آن به شرکت راه‌آهن پرداخت شود. البته راه‌آهن موافقت کرد که تا زمان پایان کارشناسی، گذرها و دسترسی‌ها روی این زمین‌ها ایجاد شود و در این مدت در بخش‌هایی این امر محقق شد. درواقع در این مدت راه‌آهن نهایت همکاری را داشته، اما شهرداری هنوز تعیین‌تکلیف لازم را انجام نداده است.

مدیرعامل راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران افزود: مجموعه راه‌آهن تاکنون ۲۴ میلیارد تومان برای تونل‌های عبور قطار در منطقه ۱۷ و ۱۸ پرداخت کرده است، ۲۰ میلیارد تومان بدهی دارد و برای تأسیسات تونل و سیستم‌های ایمنی ۲۱۳ میلیارد تومان هزینه شده است و درمجموع همراه با سایر اقدامات ۷۵۰ میلیارد تومان برای احداث این تونل‌ها اختصاص داده شده است.

توافقاتی که از اول توافق نشده بود

اقبال شاکری پیش‌تر دراین‌باره به «شرق» گفته بود که درباره این موضوع از مدت‌ها قبل دو پیشنهاد مطرح است: یکی اینکه راه‌آهن زمین‌های سطوح فوقانی ایستگاه راه‌آهن را آزادسازی کند تا شهرداری بتواند اقدام به ایجاد فضای سبز و آزادی معابر شهری کند و ارتباط دو بخش منطقه با هم فراهم شود. یکی دیگر از پیشنهادها هم این بوده که کل ایستگاه خط‌آهن تهران به شمال حرم امام یا زمین دیگری که موردنظر راه‌آهن است، منتقل شود. شاکری می‌گوید در این پیشنهاد قرار بوده شهرداری تهران در ازای این آزادسازی و جابه‌جایی، در تبدیل تعدادی از ایستگاه‌های راه‌آهن به پارکینگ با این شرکت همکاری کند. همین قسمت که باید یکی از موارد توافق باشد، یکی از موارد اختلاف است. چراکه راه‌آهن از اساس با انتقال مجموعه راه‌آهن مخالف است مگر اینکه مکان بهتر دیگری در داخل شهر همچون اراضی عباس‌آباد با قیمت مناسب داده شود. احمد حکیمی‌پور هم قبلا دراین‌باره گفته بود که کارشناسان شهرداری تاکنون بارها اقدام به ارزیابی و قیمت‌گذاری اراضی حریم خط راه‌آهن کرده و رقم‌هایی را اعلام کرده‌اند، اما مسئولان راه‌آهن با این رقم‌ها مخالف هستند. در این مورد هم محل اختلاف اساسی وجود دارد. کارشناسان و مسئولان اجرائی غیر از مجموعه شهرداری معتقدند، شهرداری تهران با رقم‌های غیرواقعی به دنبال کسب درآمد از این منطقه است، چراکه با آزادسازی زمین‌ها بخش زیادی از املاک امکان ساخت‌وساز پیدا می‌کنند و موج جدیدی از ساخت‌وساز شروع می‌شود که به نفع شهرداری است. به‌هررو فارغ از این اختلاف اساسی و گران‌قیمت، طبق قانون، اختیار قطعی تصمیم‌گیری درباره جابه‌جایی این غول آهنی و متعلقاتش در داخل شهر یا به بیرون از شهر به شورای‌عالی شهرسازی واگذار شده که ریاست آن در اختیار وزیر راه و شهرسازی است. پیش‌تر؛ یعنی چند هفته پس از جلسه مشترک شورا و شهرداری و راه‌آهن خبرهایی درباره ایجاد ایستگاه در اراضی عباس‌آباد منتشر شد که خیلی زود چمران آن را رد کرد و بااین‌حساب تنها روزنه‌های امید برای توافق کنار رفت.

فرار به جلو ادامه دارد

توافقی که پورسیدآقایی، مدیرعامل شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران، حدود دو ماه قبل در شورای شهر مطرح کرد، روند ساده‌ای داشت. او گفت: دوسال‌ونیم قبل با همین آقایان و مسئولان شهرداری نشستیم و توافقی را تنظیم کردیم و قرار بود یک‌ماهه به نتیجه برسد؛ اما از آن زمان هنوز اتفاقی نیفتاده است. روزگاری راه‌آهن با شهرداری همکاری نمی‌کرد و حتی نمی‌گذاشت خط مترو در کنار ایستگاه راه‌آهن ایستگاهی را ایجاد کند؛ اما حالا دیگر این‌طور نیست و ما خودمان بارها برای حل این مشکل پا پیش گذاشته‌ایم؛ اما انگار قرار نیست توافقی اتفاق بیفتد. آقایی با بیان اینکه از توافق قبلی خودمان با این روند پیگیری در شهرداری پشیمان شده‌ایم، افزود: وقتی این اندازه از اعتبار و کار برای مردم صورت می‌گیرد، چرا نمی‌گذارید وجهه خوبی داشته باشد. چرا همیشه یک لقمه‌نانی را هم که می‌خواهیم به مردم بدهیم، در خاک و گل می‌زنیم و می‌دهیم؟ در همان شروع دولت یازدهم ما بودیم که برای حل این مشکلات پیش‌قدم شدیم تا با همکاری شورا و شهرداری برای تعیین‌تکلیف زمین‌های آزادشده تصمیمی اتخاذ شود. آقایی افزود: آن زمان آقایان در شورا و شهرداری گفتند نیازی نیست راه‌آهن برای تعیین کاربری این زمین‌ها به شورای‌عالی شهرسازی و معماری و کمیسیون ماده پنج مراجعه کند؛ چراکه شهرداری تصمیم دارد کل این زمین‌ها را تبدیل به فضای سبز کند.

ادامه در صفحه ۱۷

من و اماس

از غرب تا شرق؛ از اماس تا سلامتی

مریم پیمان

● با دلهره روی صندلی می‌نشینم. حتی پرستارها هم خوابیده‌اند. از سرِ شب که کتایون زمین خورد، پلک‌هایم می‌پرند. داروهایم را نخوردم. آمپول هم تزریق نکردم. رئیسم نگران بود. سخت است بدون باور، دیگری را هم به سالم‌بودنت قانع کنی. دروغ گفتم؛ خوب نیستم. همه‌چیزِ امشب اتفاقی شد. تکرار می‌کنم: «الخیر فی ما وقع». زخم رابعه وحشتناک بود. باید طاقت بیاورم تا صبح؛ مثل همه شب‌هایی که در اورژانس این بیمارستان طاقت آورده بودم. با این تفاوت که این‌بار همراه یک بیمارم، نه بیمار. همه خاطره‌هایم از این بیمارستان در غرب تهران در ذهنم تکرار می‌شوند؛ از نوازش‌ها تا فریادها، از دردها تا آرام‌بخش‌ها، از تنهایی‌ها تا عیادت‌ها. جانمازی در کار نیست، حتی مُهری. قامت می‌بندم دو رکعت شُکر و گلایه. کاش! می‌شد از نو ساخت تا «منِ دیگری» خلق شود؛ مریمی بدون حافظه.

با اضطراب روی صندلی می‌نشینم. نفس‌نفس می‌زنم. این ساعت، مترو خلوت است. از تاکسی تا قطار را دویدم تا هیچ چهره آشنایی در خیابان نبینم. سال‌های تأهل در این منطقه زندگی کردم. پلکم می‌پرد. اشک‌های حلقه‌زده در چشم‌هایم طاقت نمی‌آورند و روی گونه‌هایم سرازیر می‌شوند. بعضی‌ها مستقیم و بعضی‌ها یواشکی نگاه می‌کنند. سنگینی نگاه‌ها را حس می‌کنم. ترانه و موسیقی در گوش‌هایم تاب را از من می‌گیرد؛ «فقط، فقط تو را دارم/ فقط، تویی تو، دلدارم/ به جانِ تو، گرفتارم، جانم، جان». یادم می‌افتد که قرص‌هایم را نخورده‌ام. سال‌ها خاطره در این خیابان‌ها در سرم تکرار می‌شود؛ از جست‌وجو برای خرید خانه تا پارک‌گردی‌های ناامیدانه شبانه، از روزهای گرم تابستان تا برف‌های سبک شب‌های زمستان، از کسالت دعواهای جمعه‌ها تا شادی باران عاشقانه بعدازظهر پاییزی. کاش! می‌شد جهان را دوباره ساخت تا «منِ دیگری» خلق شود؛ مریمی بدون خاطره.

با خستگی روی صندلی می‌نشینم. بغضم این روزها کاری جز شکستن ندارد. چقدر دل‌نازک شده‌ام. خریدهایم را دوست دارم. خیابان عجیبی است ولیعصر، بلند با درختان قدیمی و صندلی‌هایی برای نشستن. بی‌تعارف اشک می‌ریزم؛ شاید تأثیر حذف قرص دوم است. عامدانه نبود. آن‌قدر با دکتر مسئله برای حرف‌زدن داشتم که از نسخه جا ماند و برای اولین‌بار بعد از چهار سال، جرئت کردم تا قرص را نادیده بگیرم. دیگر باور دارم که در این شهر «آشنایی» نیست. از دیده‌شدن نمی‌ترسم. بی‌تعارف گریه می‌کنم. همه خاطراتم تکرار می‌شوند؛ از تنهایی‌ها تا همراهی‌ها، از مونولوگ‌ها تا دیالوگ‌ها، از وحشت‌ها تا آرامش و شادی‌ها. کاش! می‌شد دوباره به دنیا آمد تا «منِ دیگری» خلق شود؛ مریمی بدون اماس.

با عجله از خانه‌ام در شرق تهران بیرون می‌زنم. موسیقی را در گوشم می‌گذارم. آشغال‌ها را دور می‌ریزم. «خدا، خدا، فقط به تو رسد دعای ما، مرا صدا کن. مرا دعا کن. فقط دعا کن. مرا دعا کن». تنهایی‌ام را با هیچ‌کس قسمت نمی‌کنم حتی در حد گفتن مسیر به راننده. سرم کمی گیج می‌رود. کاش! اماس هم به این تنهایی راهی نداشت. به خودم می‌گویم: «آن را هم بیرون خواهی کرد مثل دورریختنی‌های دیگر؛ از واقعیت‌ها تا خیال‌ها، از سختی‌ها تا سخت‌گیری‌ها، از ترس‌ها تا نگرانی‌ها، از شک تا یقین، از ۱۳۸۲ تا ۱۳۹۴. گذشته، گذشته است».

یادداشت

درس سواد رسانه‌ای و شروع بی‌برنامه آن

عبدالجلیل کریم‌پور . معلم

● امسال در پایه دهم برای بالابردن درک رسانه‌ای دانش‌آموزان، درسی با عنوان تفکر و سواد رسانه‌ای در نظر گرفته شده تا فهم بهتر رسانه و مخاطب را در دانش‌آموز درونی کند و آنها را متناسب با دنیای جدید که پر از رسانه‌های متعدد است به سمت جلو سوق دهد تا بتواند با فهمی وسیع‌تر به این دنیای بزرگ قدم بگذارد.

در این کتاب به فنون خلق پیام رسانه‌ای، مخاطب‌شناسی، رسانه، سبک زندگی و... پرداخته شده که تدریس و ارائه پیام این درس به تخصصی جدی نیاز دارد و برای همین، تدریس این درس براساس بخش‌نامه وزارتی به عهده معلمان جامعه‌شناسی گذاشته شده است؛ اما آنچه متأسفانه در سازماندهی نیروها در این قضیه رعایت نمی‌شود، تقسیم این درس بین مدیران، معاونان و معلمانی است که برنامه درسی آنها با مشکل مواجه شده است؛ عاملی که از همان ابتدا این درس را به درسی بی‌اهمیت بدل کرده که سرانجامی همانند درس پرورشی و... در انتظارش خواهد بود.

آنچه فرادستان و برنامه‌ریزان از همین ابتدا باید به‌آن توجه کنند، تأکید بر اهمیت این درس است، به‌گونه‌ای که پیامد تدریس آن ارتقای سواد رسانه‌ای دانش‌آموز باشد. در دنیای کنونی که فضای مجازی وقت زیادی از کاربران خود گرفته و به طرق مختلف آنها را سرگرم خویش کرده، ضروری است حداقل دانش‌آموز ما رسانه را به‌خوبی بشناسد و از کم و کیف آن آگاه شود و استفاده جدی و منطقی از آن را در برنامه کاری خود قرار دهد تا در دنیای مدرن که پایه‌ریزی آن بیشتر حول محور رسانه است، هم حرفی برای گفتن داشته باشد و هم درست از آن بهره ببرد.

سعی کنیم این باور در دانش‌آموز ایجاد شود که این درس راهگشای او به سمت درک صحیح رسانه است و درسی سرگرم‌کننده و بی‌هدف نیست! همه آنچه گفته شد برای این است که بر این واقعیت تأکید کنیم که هنوز هم دروسی هستند که نتوانسته‌اند جدی‌بودن خودشان را به دانش‌آموز نشان دهند و همچنان به آنها با عنوان دروس فرعی نگریسته می‌شود که هیچ مشکلی از دانش‌آموز رفع نمی‌کنند و بود و نبودشان مشکلی به وجود نمی‌آورد و معلمان آنها نیز آن کاریزمای لازم را به دلایل ذکرشده ندارند؛ بنابراین آنچه توجه به آن ضروری به نظر می‌رسد، نگاه جدی به این درس تازه‌متولدشده است که از همین ابتدا از سوی عوامل سازماندهی اداری راهی انحرافی را شروع کرده است و نمی‌توان پیامدی منطقی برای آن انتظار داشت. از دید نگارنده در همین فرصت باقی‌مانده تا شروع سال تحصیلی می‌توان برنامه‌ای جدی برای برون‌رفت از این حالت، برای این درس اندیشید تا هم دانش‌آموز از آن بهره‌ای جدی ببرد و هم سیستم آموزش‌وپرورش حرفی برای جای‌دادن این درس در برنامه درسی داشته باشد.

جدول ۲۶۴۲ ■ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- گروه محافظ مقام‌های بلندپایه- برخورد- به نیت کمک‌کردن به آسیاب کسی می‌ریزند ۲- چسبناک به سبب آلوده‌شدن به ماده قندی و شیرین- سهل‌انگاری‌کردن- سوره صدودوم قرآن ۳- بی‌اعتنا به قیدوبندها- هنر هفتم- صندوقچه جواهرات ۴- چه کسی- شهری در استان همدان- بردبار ۵- زندانی- اخمو و بداخلاق- زیور و پیرایه ۶- از مقاطع مخروطی- بی‌بندوبار- نفس بلند ۷- خطاب محترمانه مردانه- کامل‌کردن- نویسنده ۸- از شهرهای مهم ژاپن- از نمازهای یومیه- حالت بی‌هوشی گذرا ۹- واحد پول بین‌المللی- تهی‌دست- کتاب مقدس هندوها ۱۰- مکان- از ملزومات طبخ چای- بیماری کم‌خونی ۱۱- بیماری یرقان- فیلمی ساخته آلفرد هیچکاک با بازی اینگمار برگمن- ساز ضربی ۱۲- داغ‌ترین قسمت داخلی زمین- ابزار، دستاویز- برهنه ۱۳- کلمه شرط- بستگان- از هفت‌سین نوروزی ۱۴- شهری در پاکستان- شیوه اداره امور- بزرگی و شرف ۱۵- خدای درویش- کفش ورزشی - ارابه.

عمودی:

۱- از خواهران برونته- نوعی قایق پارویی- کاملا سوخته ۲- کشور ساعت- رمانی نوشته رضا امیرخانی- حیوان مورد احترام هندوها ۳- سر بی‌مو- مأمور تشریفات عصر صفوی- از ابزار زراعی ۴- از آثار هوشنگ مرادی‌کرمانی، نویسنده کودک و نوجوان- بنیان‌نهادن- قورباغه ۵- عنکبوت پشمالو- آماسیده- شیرینی میوه‌ای ۶- سیلی- شهرستانی در استان قزوین- شهری در استان زنجان ۷- باز را خنثی می‌کند- خداوند- نیکویی ۸- وزیر اندیشمند و ادب‌پرور سلطان حسین بایقرا و صاحب کتاب «مجالس‌النفایس» ۹- آهنگ بیان- در حال نالیدن- نام‌ها ۱۰- پژوهشگر- مقروض- در خانه صاحبش شیر است ۱۱- خونریز- مساوی و برابر- شهری در انگلستان ۱۲- صدمه- پروردگار- مورد اتهام قرارگرفته ۱۳- انسان- به‌وجودآمدن- رشد ۱۴- نشانه- معدوم- شهری در استان چهارمحال‌وبختیاری ۱۵- شاخص و ممتاز- نوعی کف‌پوش داخل ساختمان- روستا.

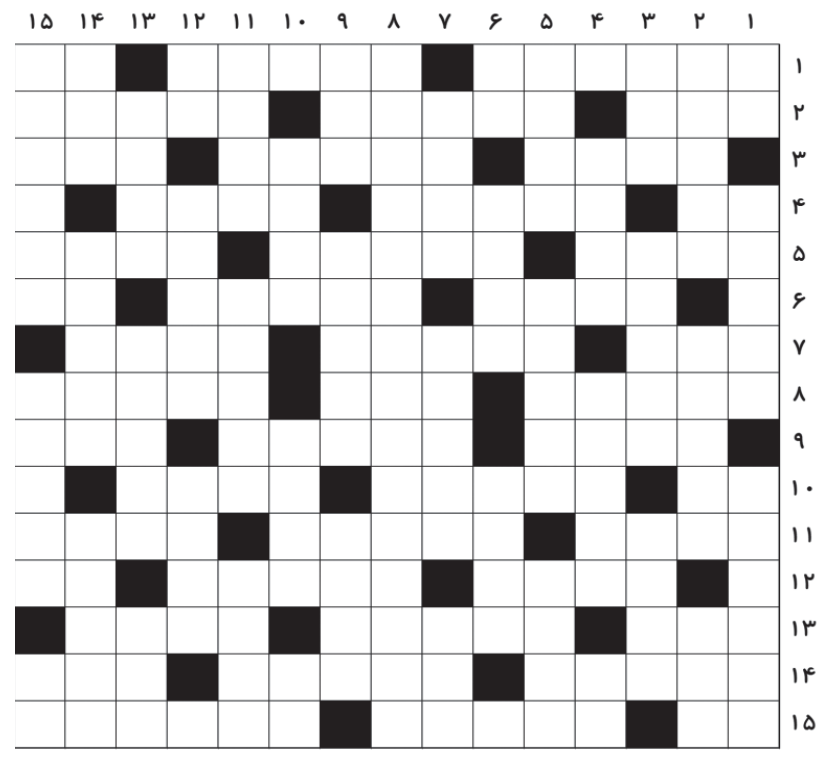

سودوکو سخت ۱۶۳۹

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲		۵		۴				
	۹	۷			۵	۴	۳	
۸		۴	۷					
۷					۲		۸	
	۱						۲	
	۲			۷		۶	۵	
	۷			۵				۱
	۸					۳	۶	
۶			۳		۹			

حل سودوکو سخت

۸	۴	۱	۹	۲	۷	۵	۶	۳
۷	۲	۳	۵	۸	۶	۹	۱	۴
۶	۵	۹	۳	۴	۱	۸	۲	۷
۱	۸	۴	۷	۶	۲	۳	۵	۹
۳	۶	۵	۴	۹	۸	۲	۷	۱
۹	۷	۲	۱	۳	۵	۴	۸	۶
۴	۱	۷	۲	۵	۳	۶	۹	۸
۵	۳	۸	۶	۷	۹	۱	۴	۲
۲	۹	۶	۸	۱	۴	۷	۳	۵

حل سودوکو ۱۶۳۸

۴	۸	۳	۵	۲	۶	۷	۱	۹
۵	۷	۱	۹	۸	۴	۳	۲	۶
۶	۹	۲	۳	۷	۱	۸	۵	۴
۹	۱	۶	۷	۵	۸	۴	۳	۲
۸	۲	۴	۱	۶	۳	۹	۷	۵
۷	۳	۵	۲	۴	۹	۱	۶	۸
۳	۶	۷	۸	۹	۲	۵	۴	۱
۱	۴	۹	۶	۳	۵	۲	۸	۷
۲	۵	۸	۴	۱	۷	۶	۹	۳

سودوکو ۱۶۳۹

۱	۶				۲			۹
۷		۲				۴		۳
	۳	۴	۷					۶
	۵	۶				۸		۱
				۸		۶		۵
	۱		۲	۵				
	۷			۴		۱		
	۸		۳	۲				
				۹			۴	

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.
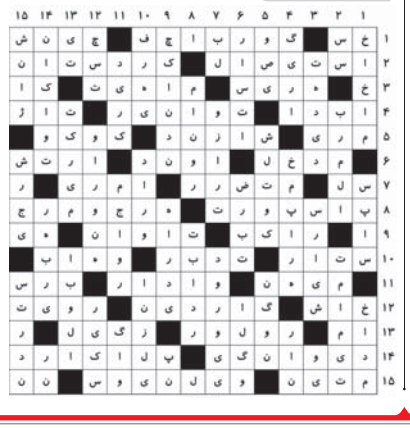
جدول ۲۶۴۱